

SAMBAND

No. 46. Februar 1912.

“Samband”, — fortsættelse af kvartalskriftet Valdris Helsing — udkommer hver maaned, er tilegnet bygdela-bevægelsen og vil søge at fremme bygdela-genes formaal og arbeide for deres fremgang og trivsel. Abonnementspris, \$1.00 aaret; enkelte hefter 10 cents hvert.

Udgives af SAMBAND PUBLISHING ASSOCIATION, 322 Cedar Ave., Minneapolis, Minn.

Bestyrer og redaktør:
A. A. Veblen.

ISSUED MONTHLY AT MINNEAPOLIS, MINN.

Entered as second-class matter December 5, 1910, at the post office at Minneapolis, Minn., under the Act of March 3, 1879.

Valdris Samband.

Aarskontingent 25 cents. For en dollar aaret faar man baade medlemsrettighed og bladet "Samband". Valdriser og personer gift med Valdriser kan bli medlemmer.

Embedsmænd og styre:

A. A. VEBLEN, President, Stillwater, Minn.
BENDIX HOLDAHL, Vice President, Roseau, Minn.
A. M. SUNDHEIM, Secretary, 3205 Park Avenue,
Minneapolis, Minn.

O. A. HAIN, Minneapolis, Minn.
HARALD THORSON, Elbow Lake, Minn.
OLE ROOD, Minneapolis, Minn.

Fotografiske **Billeder af Bygdestevner** og andre møder, taget med **SKAGE BROTHERS' "Cirkut" Camera**, er at faa frit tilsendt til vedføjede priser. Disse billeder er særdeles gode og greie, paa **double weight** papir, de fleste 28 x 8 tommer store.

Nordfjordstevnerne 1910 og 11 \$1.00

Landingstevnet 1911, Hadelandstevnet 1911, Valdris-
stevnet 1911, Synodens og forenede kirkes aarsmøder 1911,
m. flere, 75 cents hvert.

SKAGE BROS.,

416 20th Avenue N., Minneapolis, Minn.

PIANOER og ORGLER

Ikke for at vise frem noget billede, men for at faa tilladelse til at henlede Deres opmærksomhed paa vort store lager af instrumenter, da det vil interessere enhver musikelskende.

Skriv efter vor katalog og nævn hvad som ønskes, piano, pipeorgel, kapelorgel eller husorgel. Nævn "Samband".

Northwestern Music House,

CARL RAUGLAND

520 - 2nd Ave. S., Minneapolis, Minn.

DEN KATOLSKE FARE.

Bogen om Gustav Adolf og Trediveaarskrigen og den katolske Fare i Amerika, af A. Fryxell, Dr. H. G. Stub o. a., indb. \$1.00, heftet 75 cents, portofrit, faaes ved at skrive til udgiveren, **Rev. E. Jensen**, 2516 14th Ave. S., Minneapolis, Minn. — Paa det kraftigste anbefalet af U. S. Senator Knute Nelson og kirkebladene.

Samband

(continuation of Valdris Helsing)

is a monthly magazine devoted to old country folk-lore, tradition, and history, and historical and biographical sketches from the Norwegian settlements in America. It is especially dedicated to the **bygdelag** movement among Americans of Norwegian origin or descent, and seeks to further the growth of the bygdelag societies and the attainment of their aims and objects.

Subscription price, \$1.00 a year.

Single copies, 10 cents.

Published at 322 Cedar Ave., Minneapolis, Minn., by the **Samband Publishing Association**.

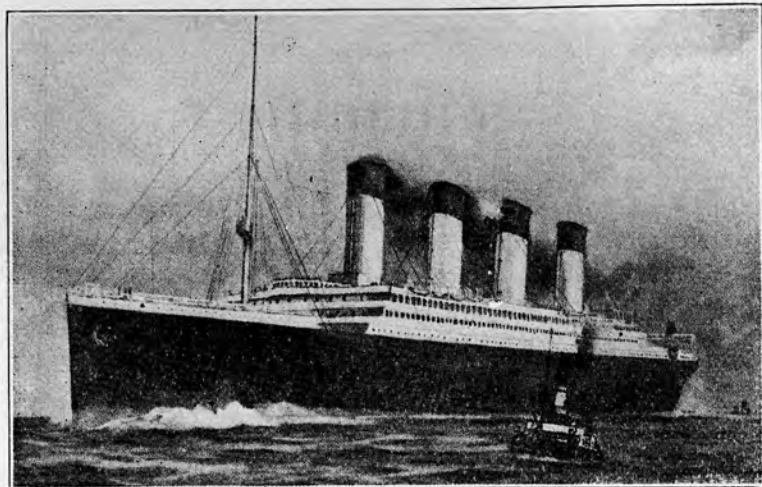
Manager and editor:

A. A. Veblen,

Stillwater, Minn.

Indhold af No. 46, Februar, 1912:

	Side.
Minder fra hjembygden. S. G. Morgan.....	97
Nybyggerliv ved Portland, N. D. R. O. Kvernen.....	104
Rock Prairie. IV. Dr. J. S. Johnson.....	106
Da jeg skulde være postmester. B. L. Wick.....	111
Sætedalsmaale. Knud A. Helle.....	115
Mrs. Olaf Bang.....	116
En Norway Park m. m. M. G. Braastad.....	117
Ola Braaten. C. N. Remme.....	118
Fra laget i Manfred. T. O. R.....	119
Erindringer fra N. Aurdal. E. E. Myhre.....	122
Føssø-Jakup.....	124
Smaastykker.....	126

The White Star Line

“OLYMPIC” and “TITANIC”

45,324 Tons

Største og fineste Dampskibe i Verden.

En Billet med White Star Line

Er en Garanti for en sikker, bekvem og hyggelig Reise med en af Verdens største, fineste, hurtigste og mest moderne Dampskibe.

Køipladse i private Rum for 2 eller 4 Personer bør reserveres itide. Dampskibsroute og Hvide Stjerneliniens billigste Billetpriser samt nærmere Oplysninger om Reisen sendes frit paa Anmodning.

Man henvende sig til

O. E. BRECKE.

NORTHW. PASSENGER AGENT

119 & 121 SO. 3RD ST., - MINNEAPOLIS, MINN.

IV

Samband.

No. 46

Februar

1912

Winder fra hjembygden.

Munedalslaget i ærbødighed tilegnet.

Af S. G. Mogan.

Der er ei sted paa vide jord
Som bygden i det fjerne nord,
Svor henrandt barndomsdage;
Der kjender du hver grænd og li,
Sver alfarvei og lønlig sti,
Sver multemyr og hage.

Hjembygden den er underfjøn
For hver en trofast dalens søn,
Der bor paa Vinlands fletter:
Sans længsel er til drømme vaft,
Og mindets underfulde magt
En frans har sammenflettet.

Og Beglid annets, Kollags gjæld
I Munedal — ved Laagens elv —
Er bygden, jeg vil hædre.
Det er det underfulde sted,
Fordi min barndom der hengled;
Der hviler mange fædre.

Jeg mindes grandt den firfegaard
Paa Bakken, — der hvor kirken staar, —

Med mur og port beæret.
 De forte bræt og staffit hjit
 Bed fædres grav, er nu forviit
 Af tidens tand fortæret.

Men kirken staar der lige trygt;
 Og grænden under aasen bygt
 Saa lunt i bakken ligger.
 Og Mogitufossens fjerne dur
 Som nøkkens harpe, huldrens lur,
 Om vaaren der opstiger.

Tidt droeslen dertil deiligt sang,
 Og gjøkens galen mangengang
 Lød vemodsfuldt og kjærligt:
 Det var som drøm i moders skjød —
 En vuggefang; i liv og død;
 En nordens hymne herlig!

Min fader fandt ei gravens fred
 Og moder ei sit hvilested
 Hvor hjemlands toner høres.
 De slumre sødt paa „veirhaard plet,“
 Hvor støv og tidstilkronen let
 Af barffe vind omsjores.

Seg mindes bedst de elve jmaa
 Og tjernet som i fjeldet laa
 Og speilet nut og tinde.
 Bed kvæld abborren lystig bed,
 Og jæterhus paa kjendte sted
 Var altfor let at finde.

Og Gunhild, som i boden var
 Og hstet øst og vasket far,
 Hun var saa gjæv en kvinde.
 Hun satte for os sæterkost —
 Rønne, dravle, myseost
 Og andet godt, hun finde.

Hun spurgte nyt fra bygd og grænd,
 Og selv hun var sletikke sen
 Sit bidrag jævnt at yde;
 Thi Sæterlivets ensomhed
 Og skov og heiens sære fred
 Til tankeflugt kan byde.

Snart arnens ild den slygnet hen.
 Det derfor var ei mer igjen
 End hvilestund at søge.
 Paa jncvære bænk vi slumred ind;
 Mens marivridt og huse vind
 I sind og sandser svøge.

Naar aarle vi paa hjemvei for
 Tidt saa vi friske bjørnespor
 I multemyrens søle,
 Da vandred vi saa vart og lint;
 Thi larm og støi gjør bamsen sint, —
 Man faar hans brede søle.

Om biged du til støl og hei,
 Dog mere glad paa heimfarsvei
 Med lette trin du iler.
 Og naar du raff til skrenten frem,

Dernede saa du bygd og hjem
I dalens bund at hvile.

Den tykkeft dig nu dobbelt fjøn
Dg kanske loved du iløn,
Du aldrig ud vil drage;
Men kaldet ifra vesten lød
Dg kanske du dit løfte brød
Om nogle korte dage.

Jeg mindes og den steile ur,
Svor berget lig en lodret mur
Mod fty i veiret rager:
Sligt mødes tidt, det ifræmmer ei;
Foran dig aabnes alfarvei
Om trøstig frem du drager.

Fra høiden ser du Gauftad fjeld,
Svor ineen ligger som et fjeld
I bjergets dybe furer;
Dg hjft det store Sorkje-vand,
Hvis bredder er et underland
Med hundløs myr og urer.

Der bider fisken nat og dag
Folk jagde det var simpel jag
Et knippe ftort at tage:
Du kaster agn og flue ud.
En øret ftor, saa spraglet gul,
Du op af vandet drage.

Men der er trold og jætter med,
Som færdes der ved fjøens bred

Dg ind i fjeldets gange.
De komme ei til dalen ned;
Thi vigeslet jord og flokkelyd
Dem gjører bleg og bange.

Sølojtubben og derinde staar,
Med rødder, som til kongsberg naar,
Svora! lidt sølv udgraves;
Men udaf huldrens høiloftsfa!
Kan sølv og rigdom uden tal
Af væg og tag udtages.

Gun sidder her i ro og mag;
Men af de fjerne hammerflag
Et ekko ftundom høres;
Gun gruer, — flig som tiden gaar, —
Bed tanken at om tusind aar
Kan hendes ftat bortføres.

Da Beglid kirke først var reist
Dg flokken just i taarnet heist
Blev jætten grom ifinde;
Thi vældig klippeblof han greb
Fra bjergets høie top og hev
Mod kirkens taarn og tinde.

Skjæbøiet var det arge bæft
Ell' kanske det var høstens blæft,
Der mon dens furs forjage:
Paa Svammens tun den dratted ned
Dg ligger der i ro og fred
Til Norges sidste dage.

Du vise mand fra land og by,
 Om du betviler sagnet's ry,
 Kan selv her klippen skue,
 Og Tutulheimens lave fjeld
 Du ser hinsides Laagelv
 Forgylt af solens lue.

Jeg mindes Nollags kirkehus,
 Der staar paa tusind slægters grus
 I ly af aas og lider.
 Her fædres bøn og fodejald
 Har gjenlydt i den gamle hal
 Fra fjernt forglemte tider.

Om slægter komme, slægter gaar
 Den samme gamle kirke staar
 Saa klippefast og roligt:
 Her lyder samme trøstens ord,
 Her mættes folk af naadens bord,
 Her søges Herren troligt.

Her selv paa kirkegulv jeg stod
 Og læste med ærgjerrigt mod
 Paa konfirmationsdagen.
 Apostelskaren*) nikked mildt
 Om svar, der kom, som var bestilt
 Og stemte sams med jagen —.

Men svaret kom dog tidt paatversk.
 Da mente vi at utilfreds
 Blev bil'derne paa foret.

*) Billeder af kirkens apostler var malet paa kirkens for.

Men Stoltenberg, den gjæve mand
 Os rakte signende sin haand
 Og kræved paftesordet.

Det spor hver slægt har efterladt,
 Det viskes ud og jebnes brat,
 Lig gravens lave tuer;
 Kun kjærlighedens gave stor
 I gode gjerninger og ord
 Med større styrke luer.

Jeg mindes og den jagre mø,
 Hvis holdning var saa pen og stø,
 En dronning i sin sfære:
 Jeg ser endnu de øine blaa
 Og smilet, som paa læben laa
 Og aasyn lyse, skjære.

Dig „Synnova“ hun ældes ei,
 Men spreder lysfjær paa min vei
 Saa fjernt fra heimlands strande:
 I løn har jeg et billed gjemt,
 Der troligen min sjæl har stemt
 Til trofskab mod det jande.

Om tog jeg miist i døgnets strid,
 Saa omsonst blev min strev og flid,
 Naar søgtes rigdom, ære;
 Jeg seiled ei foruden ror;
 Thi mindets pant og gave stor
 Min ledestjerne bære.

Saa meget som er armt og jmaat,

Kan synes baade stort og godt,
 I lys af ungdoms minder;
 Thi bag de svundne førte aar
 En norne staar med guld i haar
 Og dugg paa fagre kinder.

Nybyggerliv ved Portland, N. Dak.

Af N. D. Avernien.

Er. Redaktør:

Sa, De forlanger jeg skal skrive lidt i „Samband.“ Vil I tage det som det kommer, saa vær saa god. 1880 slog jeg op mit paulun her som nu er Portland, men den tid var der intet Portland her, og ingen jernbane. Prærien saa langt øiet kunde naa var øde at se til. Der var nogle familier, saasom Gunder Ødegaarden, Knud S. Knudsen fra Reinli, Ole Arnesen og Ole Hovda fra nordre Etnedalen. Men den tid var ingen kommet saa langt med sit virke, at det viste paa lang afstand. Mit første hus var 12×14 inwendig klædt med uhøvlede bord, og udenom omjordnet med torv og muld samt tag af hø og torv. Der inde gif den første vinter i tidsfordriv i hvadsomhelst. Læsning var det væsentlige, med pandekage og fleskesteg imellem. Men ensomheden, efter i en tre uger ikke at ha talt med folk, drev mig naar veiret tillod det, paa ski med seil. Var den som skulde besøges ikke i linje med vinden, saa var det at manøvrere og haute til en kom frem; og lystig gif det ogsaa iblandt.

En lørdagskvæld, som jeg bedst sidder og filosoferer alene, pikkes det saa kvikt paa et vindu lige ved døren. Med det samme jeg vender mig derimod løber det mig gennem tanken: „og han ledede alle dyr til Adam.“ Men med det samme greb sinnet mig og den norske rifle kom ned af væggen og var rede

til at skyde beistet igjennem ruden. Men dermed vilde der ha gaaet ti cents og det var en kapital i de dage, saa beistet slap med livet den gang. Men saa gjorde det indbrud og tog den øverste etage af mit paulun i besiddelse. Næste morgen ofrede jeg en af de tykke vadmelstuffer fra Norge i ovnen, lod den staa aaben, røgte ud ugjerningsmanden, som var en skunk, og han maatte bøde med livet for sine streger.

Det var midtsommer da jeg først satte foden paa min hjemstead og det var, som sagt, øde og tomt over prærien. Men før sneen faldt var der megen rørelse rundt omkring, med pauluner paa 10×10 og 10×12 fod, enkelte beboede, men de fleste ikke, den første vinter. Ole Thon med familie fra Etnedalen var min nabo. Barndomsameraterne Knud og Syver Bladsen og Simon Krigle var i nærheden, og vi havde meget at drøfte om fortid, nutid og fremtid. Sommetider stegte vi pandekager ilag, alle fire, og da gif det ikke altid af uden smaa uheld. Saaledes fik jeg engang den varme, bløde røre lige i bringen, som jeg skulde gjøre pandekagekæstet. Anders Storveen, søn til spillopmageren Knut Øverli, kom ogsaa i nabolaget og blev en fævnnet person i lag og sammenkomster, om han ikke var med; thi han med havde faat evnen i buggegave, til spillopmageri og at fortælle regler og eventyr.

En har sjunget en vise om de norske gutter:

Og efter nogle aar,
 til vestens prærier han gaar,
 og tager hjemstead land,
 som selv han dyrke kan.
 Men straks han tænker paa,
 hvor han medhjælp kan faa —
 en pige tro og snil,
 som med ham virke vil.

Saaledes var det og med mig, og pigen fandt jeg i Olea Arneson Stavedalen, som kom herover 1884 og som jeg førte hjem 1888, som en meget nyttig ting i huset.

Dg jaa naar et aar var gaat
da kommer noget smaat,
jaa manden maatte ud til by
og kjøbe vugge ny.
Dg fremad gif det fort,
jaa familien blev jyv i tallet stort.

Dg jaa nu da en skaal hver Valdris ta!
Portland, N. Dak. N. D. Kvernen.

Rock Prairie.

Af Dr. S. S. Johnson.

IV.

I de fleste af disse huse byggedes pejse, og over disse forrettedes kogningen og madlavningen. For en stor del fik man ogsaa derfra den nødvendige husvarme og lys. Lidt efter lidt fik de sig fat paa ovne, og pejsen blev mer og mer unyttet, men er endnu at se i mange af de gamle huse. For lys i huset i de lange vinterkølde, var man daarligt stillet. Man støbte naturligvis talglæs, saasom de var vant til hjemmefra, men talgen straf ikke til. Saa havdes tilflugt til grisefedt, som helst benyttedes paa den maade at man havde det i en kop af et eller andet slags, og brændte det med en vaage som stak op langs den ene brad. Saa havde lamper som brændte lardolie, uden glas, og som derfor røg forsvaret og lyfte uforsvaret, men dog bedre end de ovenfor nævnte „rushlights.“ Kerofene lamper med glas, kom ikke i brug før end under borgerkrigen, mange aar efter den periode vi beskrive.

Madstellet var simpelt og ensartet. Det var anlagt efter modificeret norsk plan, og norske vaner og retter holdt sig i det længste. Graut, kogt af sammalt eller „midlings“ oftere end af fint mel; varm eller kold, med melk, sød, glæ eller sur efter som det faldt sig, var regelmæssig aftenmad overalt lige op til de bedre tider kom efter krigen, og endda læste man for maden og talked for god graut! Dg jaa flæsket! Det er banføligt at vise hvilken en stor rolle flæsket har spillet i civilisationens udvikling. Det har steds været den faste grund paa hvilken nybyggeren har grundlagt sit madstel! Grisen har altid været hans trofaste følgefælle og bundsforvandt, og har aldrig vist mindste tegn til at svige sin ulige pagt. Vi burde næsten drikke hans skaal!

„Endog kvinder stod op og strede som om de vare mænd!“

Det kunde godt ha været sagt om pioner kvinderne. De havde det som en regel travelt. Saagodt som alt stellet med huset og fjøset, og alt det som fandtes der imellem, faldt paa kvinderne. De fødte creaturene, mælkede og tog vare paa melken og dens produkter, stilledede med kalvene, grisene, sauene, hønjene og hanen, og endvidere gjorde de farsarbejde i aanenene. De kardedede og spandt ulden, som de havde klippet af faarene, til garn. Dette garn skulde strikkes og væves, men skulde kanske først farves. Saa sankede de „sumach,“ grønne nødder og mer slikt som egned sig til at „leta“ med. Det var kun naar det gjaldt at lave rigtig fine stoffer, at man kjøbte madder, cudbear, logwood og „vikrel“ til beite. Det hændte derfor ofte at en buxe som var mørkbrun da den var ny, efter lidt gif over i violet, blaalig gult, og til sidst blev fjøgrøn i hølgevis. Men det gjorde ingen ting! Rokken furrede dag og kveld, og ved siden stod hestetræet forventningsfuldt. Op under himlingen hang garn hjælpere til tørrings, og borti vævestolen holdt de paa at „rende i.“ Saa at sige alt det tøj

hvoraf lavedes klæder til hele familien og husets behov, gjordes færdigt fra begyndelse til ende, hjemme i huset af kvindfolkene. Værken til kvindfolk klæder, vadmæl til farmands klæder, tæpper for jengen, uldtøi til skjorter og slikt, endog linnet, tillavedes og vævedes hjemme. Og det var staute greier med to i. Naar en fik sig en saadan god, hjemmelavet vadmelsbrok, havde man noget som en kunde være tryk for at der ikke var just i, med mindre det skulde være i farven. Men tabte den lidt i farven efterhvert, saa vandt den ogsaa igjen en mon her og der. Jngen brydde sig med at perse knæerne ud af den, og man havde da buse for mindst det aaret. De ældre brugte oftest det snit som gif under navn af „spjeldbrok.“ Men ellers kritiserede ingen snittet eller faconen, da det var varigheden det mest kom sig an paa.

Den gode, gamle norske skik at gjøre kveldsjeto arbejde, var endnu i kraft paa de fleste steder. Kvinderne arbejdede med sit, og karfolkene havde et og andet for sig. Skotøi, fjøretøi, redskaber, tønder og fjørrel skulde bøtes, øgesskaff tilspikkede, og dette var passelig kveldsjeto arbejde. Ko- og kalvebaand lavedes af vidjependinger. Det er utroligt hvor meget kan gøres med „viuspæninger“ naar en forstaar sig paa det. „Far inte med hærk! Bri i ein ny viuspæning, sier je!“ sa manden. „Har du nogenfinde, mens du var smaagut, skulle holde „ljøse,“ mens kveldsjeto arbejde gjordes? Jeg selv fandt det meget vanskeligt at gjøre det saa jeg undgik skjænd. Det var jo naturligtvis umuligt for mig at holde øinene borte fra det som gif for sig, og saa holdt jeg lyset skaff, og talgen dryppede og lyset brandt skjævt, og saa holdt jeg det helst der hvor det var mest til min egen nytte.

Det er mer end muligt at mange af den oppvoksende slægt er oplagt til at betragte kubberullen som en mythe, og sætter den i klasse med jøormen, hulderen og slikt, om hvilke der

gaar jagt, men som kun er skabt af fantasien. Da vil jeg paa-
staa at ingen fantasi er stærk nok til at skabe en kubberulle. Dertil var den altfor materiel, og slet ikke af det slags som en kan se igjennem, eller som blir usynlig om man kørser sig og vil mane det bort. Jeg har vistnok aldrig seet nogen ifærd med at gjøre en kubberulle, men jeg har seet mange af dem efter de var gjorte, og ligeledes har jeg seet mange som har gjort kubberuller. Kubberullen havde sin „habitat“ hvor der var skoglandt. Der skulde store træer og god ved til for at lave kubberulle og derfor blev der ingen udpaa Dakota prærierne. Det gjaldt især at finde emne for hjulene. Disse var store, solide skiver, jaget af enden paa en stor egeløg, og enten jaget eller tæljede saa at der blev igjen nav, omkring hullet hvor akselen gif. Et saadant hjul kunde da være fra 25 til 48 tommer høit og omkring seks tommer tykt. Akslene og resten af hjulverket gjordes af enten eg eller hickory, som oftest med svært lidet jernbeslag. Kun et par ringe inden navet, og en smal trimel oven og underpaa akselen som var nødvendigt, og det var sonnetider alt. Den var lidt tung af sig, baade i form og vægt, men aldeles paalidelig. Det var et uvant, tungvindt og skrøbeligt kjøreredskab, synes vel du? Nanci! Det var ganske det modsatte. Den fyldte et stort savn meget godt, som ingenting ellers kunde ha gjort.

Den egnede sig maasse mindre godt for at rende rundt bygden paa en søndags kveld med en jente i, end en nutids automobil, men ligevel var den værd mer for sin eier. Den holder just nu først paa at skulle saa sig den ære bevist som den tilkommer, og at den tilslut blev afdanket, og nedværdiget til simpel tjeneste som møgkjørjel og slikt, og tilslut hensynsløst fordønt til den skjæbne at raadne bort i en affides frog, det bærer den i lighed med andre gode ting som ikke paaafjønnes førend efterpaa.

Saa ryddedes de letteste flekke, lidt efter lidt, indtil der blev ager, og der avledes ikke alene nok for eget behov, men lidt at sælge. Men det var en lang og tungvind vei til marked. De første pionerer maatte i længere tid kjøre slikt som de havde at ombære til salg, lige til Milwaukee. At gjøre den rundturen tog mindst en uge. Dette nødvendiggjorde stoppesteder her og der langs veien, hvor logi og mad for mennesker og dyr var at faa. De største alfarveie var derfor forsynte med simple hoteller, eller „taban.“ Jeg erindrer godt to saadanne, Woodbridge's, tre mil nordvest ifra Orfordville, og et andet lidt østenfor Reithline's begge efter veien mellem Madison og Beloit. Vreien paa hvede og andet som de da førte til torvs, var som oftest daarlig, og det kunde derfor godt hændes at naar en havde gjort en slikt byreise, var han skyldig atpaa hvad læsjet hadde bragt i mynt. Veiene var daarlige, bække uden bro, og at blive fastsiddende i et sølehul var kun almindelig erfaring.

Høflaat gjordes eneste med ljaalen og høet ragedes sammen med haanddriven, og dette sidste anjaaes for kvindfolkarbeide. Agrene var som helst, om ikke netop fulde, saa dog vel forsynte, med stubber som stod og skulde raadne paa lidt, saa de blev lettere at grubbe ud, og grøden høstede med „krill“ (cradle). Det er vist et redskab som nu er endda mer ukjendt end kuberullen. Den som aldrig har havt instruktion i at bruge krillen, kan ikke mere skjære korn med den, end han kan spille paa fele uden øvelse. En god kar kunde skjære op til fem acres om dagen, og lægge kornet pent til rette for den som bandt det. Endog efter høstemastiner af forskjellige slags kom i almindeligt brug, vilde ingen farmer paa den tid, som hadde nogen anstændig æreskjærhed ligeoverfor hvordan han gjorde sit arbejde, tænkt paa noget saa stygt som at kjøre hestene med maskinen igjennem kornet langs kanten af en ager. Sikkert ikke

derjom han var norsk. Nei! Der slog man en skaar med krillen. Ligeledes omkring stubber, og hvorjomhelst der kom til at staa igjen lidt. Der fandtes steder som jeg ved om i nordre Michigan, hvor krillen endnu var i almindeligt brug saa længe som op til 1878.

Da jeg skulde være postmester.

Af B. L. Wick.

Det var i mine studenterdage—jeg vil ikke netop sige naar—og det var paa en ø i det sydvestlige Norge. Stedet kan vel være det samme. Jeg var fuld af haab og ivrig i mine meninger den tid, og saa paa livet gjennem ganske andre briller end senere.

Jeg holdt til hos en gammel kamerat fra barneaarene, som for kort tid før var bleven udnævnt til midlertidig postmester, da den gamle skoleholder hadde gaaet af med pension og kongelig resolution for lang og tro tjeneste. Silde en høstkvæld fik min kamerat bested om at reise bort et erinde, netop da den egentlige postbaad skulde lægge til bryggen. Han var nu i forlegenhed om hvad at gjøre, men konen og jeg svarede begge, at vi skulde nok faa ekspederet posten, og at jeg kunde vel altid tjene kongen en dag og derved ogsaa ha en liden fornøielse.

Vi alle begyndte ved lampelys med postens ekspedition, saa den kunde være færdig til morgenen. Den egentlige post var ikke stor; der var, som jeg nu husker, et postkort, et par brev til nærliggende byer, nogle breve til Amerika, og dermed var alt gjort. Jeg husker endnu hvorledes disse brevskrivere satte saameget paa konvolutten. Brevene var mærket „Betalt,“ „Dr.“ og paa nogle som skulde til Amerika stod „Sjaster.“ Og saa hadde en eller anden stormand sat paa sit brev „Poste restante,“ og dette brev trodde konen sikkert maatte indeholde enten penge eller mange hemmeligheder. Vaade manden og jeg

var enige i at jenderen hadde vel ingen hemmeligheder at fortælle, og var han embedsmand der paa øen, kunde han aldrig af lønnen sende mange penge bort. Postkæffen blev forjeglet og hængt paa jengestolpen over natten, da manden ikke stode paa dørens laas.

Næste morgen blev alle vækkede tidlig og vi spiste ved lamper. Jeg fik ordre og undervisning om at være høflig for embedsmændene og klarere paa „dampen“ med den hæder som værdighed og rang maatte fordrer. Ved ni-tiden indfandt jeg mig paa bryggen med kassen paa ryggen og blev overalt modtaget med ærbødighed. Na, man tog endog hatten af for mig, noget som jeg ikke før hadde iagttaget. Men jeg forstod snart, at det var fordi jeg hadde kassen paa ryggen, med kongestempellet paa, og det var kassen de vilde ære og ikke mig. Jeg var jo blevet embedsmand og man følte sig pligtig at ære mig derefter, om end jeg var en ivrig og friindtet republikaner fra det fjerne vesten.

Jeg sad paa bryggen en tid og ventede paa postbaaden, som var forsinket fem timer formedelt storm i Nordsjøen. Da jeg blev kjed af at sidde derude og vente, drog jeg hjemover, kastede kassen paa gamle bænken og drog tilfjelds. Her kom jeg ikast med at faa nogle lamninger løs som var blevne siddende fast. I min iver med at hjælpe disse faar maa jeg sandede at jeg glemte baade kassen og dampbaaden, og kom først ned da jeg var bleven baade træt og sulten. Paa veien traf jeg konen, som kom springende med kassen og sagde at dampen laa for bryggen og pibede for posten. „Nu kommer vijt manden til at bli affat“ hulkede hun. Jeg tog saa kassen og sprang af alle kræfter, men kunde ikke springe fortere end konen, som nu hadde kastet sine træsko og sprang paa bare strømperne.

Afsted gif det nedover en bakke, jeg noget fortere, da hun begyndte at miste pusten. Netop som jeg sprang paa det bedste

faldt jeg over en purke som laa med sine uger ved en sten, som jeg netop ikke saa, deraf at jeg hadde øinene rettet mod baaden som syntes at ville drage fra land. At sparke efter purken eller saa sølen af klæderne var der ikke tid til. Det var bare op og afsted fortere end før; thi damppiben blæste og konen bad i alle helgenerns navn om forladelse, bare denne ene gang. Et stykke efter kom ogsaa min kamerats gamle moder springende, forjende sig og hylende at man maatte dog ikke sætte hendes søn af for denne forseelse, da det ikke var hans skyld.

Jeg hoppede ombord med kassen og bad om forladelse. Men saadan tale vilde de karer ikke høre paa. Postbudet talte et eget Kristiania maal, som jeg ikke forstod; men saameget forstod jeg, at hvad han hadde at sige var ikke til min fordel. Saa stod der en baadsmand og gav kjæft paa bygdemaalet, men fik af mig intet svar. Som jeg var færdig at gaa afborde, kom styrmanden og begyndte at udskælde mig som den værste usling i verden ligesom alle øens beboere, og han vilde klage for kongen han, saa der aldrig skulde komme post til øen mere, det var han sikker paa. Mit frihedselvende sind kogte over. Min retsfølelse reiste sig indeni mig, og jeg begyndte at læse op for ham i langt andre end lovord. Men den karen stod med en stok i haanden og lovede ondt, og mandens størrelse var ogsaa nok til at indgyde skræk i mig, og saa sprang jeg afborde men hadde nær gaaet overende i sjøen, da han kommanderede „gjør klar og lad os ta fanten til byen paa forhør.“

Jeg stod saa igjen paa bryggen med en anden gammel sæf paa ryggen at drage tilgaards med, tænkende at folket maatte anse mig for en helt, der forsvarede min ven og øens befolkning, omendstjunt jeg hadde lidt nederlag i min ordstrid med styrmanden. Heri regnede jeg feil. De dammede bare hadede mig og af embedsfolket fik jeg modstand hvorhen jeg kom. Mens jeg gif rundt i flokken paa bryggen laa konen paa kne og hy-

lede som om nogen skulde ha begaaet en ugjerning, og hun fyldte et stort lommetørklæde med salte taarer.

Kommen til huset fandt jeg flere som var kommet at vente paa breve. Men heller ikke her fik jeg medhold. At laste paa embedsfolket var endnu den tid en farlig ting endog paa vestlandet, hvor folk i almindelighed skulde være noget af frihedsfolk, nedstammet fra Erik den røde og Erling Skjalgson. Nu var de baade døve og stumme ligeoverfor mig. Den gamle far kom hinkende ind og spurgte „hvad for bikkjeseben der blev holdt,“ og fik til svar at æren og embedet som sønnen holdt var gaaet op i røg, og man kunde vente noget af hvert før denne affære blev affærdiget. Den gamle kone snød sig i forklædnippen og sendte mig et koldt blik, som jeg godt kunde tyde derhen, at som gæst var jeg ikke længere velkommen der paa gaarden. Den unge kones trinde kinder var endnu vaade af taarer og hun kunde jeg skjønne var af samme mening, men hun lagde dog til, „Du ikke lov.“ Jeg tilbød mig at betale første års løn, cirka 50 kroner, og at prøve at udjone straffen om muligt.

I flere dage var denne affære øens mest brændende spørgsmål: om jeg havde begaaet majestæts forbrydelse eller ikke. De haardeste stød for mig var, at tænke at øens selvstændige folk tog ikke mit standpunkt i sagen, og at de kvindelige stjerner, som op til den tid jeg havde gjort adskillig lykke blandt, skulde gaa mig forbi som om jeg vankede blandt dem som en gjenganger. De eneste personer som syntes at jeg burde ha medhold, var en socialist, en rene venstremand, og en som havde gaaet ud af statskirken. Disse raringer havde ord for at „modsatte sig krigsmagten tillands og vands og hele det demoraliserende paf som misstyrede landet.“ Af disse folk fik jeg jo medhold fordi jeg havde modjat mig øvrigheden; men dette gjenvandt ikke min vens stilling i det lille samfund, hvor han maatte for fremtiden finde sit virkefelt.

„Man skal høre meget før øret falder af, og man faar taale meget før end man dør,“ siger ordspøget, og jeg fik baade høre og føle adskilligt før end jeg forlod øen denne gang. Nok er det, at jeg overlevede denne stilling som postmester pro tem. Min ven mistede embedet, men om det var formedelst min optræden eller af anden årsag vides ikke. Jeg angrede blot ikke at ha faat bundet den frække styrmand til et træ, og at jeg da kunde ha faat brug for den stok, som han ønskede at bruge paa min ryg da jeg forlod postbaaden og gjorde det hop til at naa bryggen. Næste uge rystede jeg støvet af mine fødder og forlod øen og dets befolkning, uden at udjone nogen brøde eller med kongens benaadning.

Jeg var nag i hjertet og var i lei jindsstemning, det var fandt, men naar jeg beskuede de sneklædte bergtoppe derborte i horisonten, som vistede mig et koldt farvel, saa var det ikke frit for at taarer trillede ned ad hede kinder og hjertet bankede noget fortere. Jeg havde endnu ikke mistet kjærligheden til fædrelandet og dets folk. De var mig lige kjære som før, om jeg end har bleven skuffet som midlertidig embedsmand.

Sætesdalsmaale.

Af Knud N. Sælle.

Ein sætesdøl kjenneft paa maale,
 Denna arven so gjæv aa so go;
 For de klingar som haraste staale,
 Der han færast aa sætæ sit bo.

Mæ de maale han fram hev jeg svinga
 Gjennom prøvo aa ideleg tort;
 For av danffjen so vart an no tvinga
 Te aa knote aa tyne jeg bort.

Men som maalsakji no heve vunne,
 Og der teifne te eigong aa saa
 Eit landsmaal, som beint ut hev runne
 I fraa fjellbygdaun likjom ei aa.

Sa for biblen eve aa settjæ
 Te landsmaal dei vaalde jeg ut,
 Ein som oldnoriskjen op kunna vekkjæ;
 Na de va ein satesdals gut.*)

Nær so eigong de maale æ bænkja
 I høgsete, som de seg bør;
 Daa undraist eg paa, fo dei tenkja,
 Som hev spotta aa haana de før.

Mrs. Olaf Bang død.

Vor gode ven Olaf Bang fra Lambertton, Minn., beretter i et brev, at han har havt den tunge sorg at miste sin hustru Lina Emilia, idet hun døde af lungebetændelse anden juledag sidstleden efter 9 dages sygdom. Hendes efterladte børn er en gut paa 17 aar og 3 piger, den yngste rundt 8 aar. Mrs. Bang var født i Cottonwood County, Minn. den 26de September 1870, og blev 18 aar siden gift med Olaf Bang, hvis oprindelige navn i Norge var Olaf D. Sagbraaten, opvokset hos Bjørn Smed, Sagbraaten, nordre Murdal. Hendes forældre er Halvor E. Lohre og hustru Gurine, og de er kommet fra nærheden af Trondhjem, Norge. Vi byder de sørgende efterladte vor dybe medfølelse i deres store tab.

*) Prof. Heinrich Julius Manfred Alexander Seippel.

En Norway Park m. m. (Red M. G. Braastad).

Vi har fra en os ubekjendt mand fra Cando, N. Dak. faat et brev indeholdende en del originale ideer, og hid sætter et par af dem:

Jeg var i besøg hos mine slægtninger i Pope Co., Minn. — hos Iver Hippe. Da fik jeg læse eders ærede magasin „Samband.“ Deraf ser jeg at det er saa mange som har samme anskuelse som jeg har havt i 30 aar; saa ønsker jeg at bli kjendt med dem. Som hør og hør burde alle lag af norsk herkomst blive et helt Norge. . . Midtpunktet for al norskhed her i landet, for vor enhed, bliver mellem St. Paul' og Minneapolis, ved at bygge en værdig bygning der, som skal hedde Norsk Samband. Jeg talte med ledende mænd i disse byer om denne sag, og alle var overbevist om, at en stor park vil gives frit af disse byer. Denne park bør hedde Norway Park. Hvor stort artet om dette kunde realiseres! Og tænkt hvormeget godt kan gjøres paa alle omraader om enhed kan realiseres. Vaade historie, ætterejistrering, osv. kan der bevares for efterslægten, til gavn i økonomisk og social retning til alle tider.

Saa maa vi ogsaa have et hovedorgan, en norsk magasin, som alle vil læse, som udkommer i bogform saa det kan gjøres (bindes) til en stor bog. Andre har saadanne organer; hvorfor ikke vi have en magasin, som hele norskheden abonnerer paa? Nu har vi et saadant blad, som har det rette navn „Samband,“ og som kan gjøres til det største i landet. Jeg tror ikke noget n y h e d s b l a d vil protestere mod denne ide, men vil med glæde bifalde samme.

Brevskriveren diskuterer dernæst betydningen af Norges selvstændighed og kultur for menneskeheden og berører vor andel i bevarelsen af norskdommen, og kommer her ind paa de

nlemper, der hidrører fra maalsstriden hjemme, som ham øiensynlig mener vi kan holde os udenfor. Han gaar saa over til ønskeligheden, at realisere ideen om den „store nationale gave i 1914“ og at den norske skibslinje støttes og virkeliggjøres. Disse ting, tror han vil gjøre meget til at norskdommen maa leve og at „samband (d. e. samhold) skal bestaa iblandt den hele norske æt.“

Ola Braaten.

Af C. N. Kemme.

Ola Braaten var lang i kroppen men jørgelig tom i hovedet. Han gik om igjen til konfirmationen i to aar, og presten hadde et svare strævt med at faa lidt bibelhistorie ind i hjernefisten hans. At det var tre patriarker, Abraham, Isak og Jakob, det kunde Ola aldrig huske, og naar presten gjentog spørsmålet, fik han stadig samme svar: „Eg veit inte eg.“ Endelig mente presten at ha fundet et middel til at bringe Ola til forstaaelse. „Hvormange kuer har far din, Ola?“ spurte presten ham, sidste gang han hadde konfirmanterne samlet før konfirmationen. „Tre,“ svarede Ola. „Hvordan ser de tre ud, da, Ola?“ „Na, den ene som mjølker bedst er næsten hvid, den andre er rau og kollet, og den trea hu har rigtig digre hodn og er mest svart.“ „Ser du det, Ola; nu kan vi tænke os, at den hvite kua er Abraham, den kollete, røde, Isak, og den svarte med hornene er Jakob. Hvor mange patriarker har vi saa?“ „Tre,“ svarede Ola. „Saa det er rigtig, gutten min. Glem nu ikke det.“

Overhøringssdagen oprandt. Katekisationen gik for sig, og presten kom til Ola. „Kan du sige mig, Ola, hvormange patriarker har vi i det gamle testamente?“ „To,“ svarede Ola, uden at betænke sig. „Na nei, vist er det ikke, nei!“ sagde pre-

sten. „Har du glemt igjen, hvad jeg forklarede dig sidst?“ „Det er ikke mere end to,“ paastod Ola; „thi han far slagta han Isak iforgaars!“

Nogle aar efter, da Ola var bleven voksen kar, fik han anledning til at komme ud i verden litegrand, idet han fulgte nogle handelskarle til Kristiania en vinter — fik fri kost og logis forat kjøre en af deres hester. Som han vandrede om paa torvet i Kristiania mødte han en af sine fordums prestekamerater. De gjenkjendtes og hilsede paa hverandre. Navnet paa Ols prestekamerat erindres ikke, men vi faar kalde ham Hans — Spøgehans; thi han forsøgte straks paa gammel vis at drive løier med Ola. Hans, som i længere tid hadde været i storbyen var nu staselig klædt, med høi hvid krave og stiv, høi hat og en næsten jodsi frakke, mens Ola gik i sin simple bondedragt. Hans havde nok ingen fast, lønnende forretning, men førte et udsvævende, omflakkende liv. Saa jagde han til Ola: „Saa, hvorledes staar det til hjemme i bygden, da? Lever Abraham og Jakob endnu? Isak er forlængst jiden død, ved du.“ — „Jo, han er saa det. De andre lever endnu saa vidt jeg ved.“ ja Ola. Saa ja Hans: „Seg skal fortælle dig noget rigtig nyt, Ola.“ „Saa, hvad er saa det?“ „Jo, Gamle Erik er just død; han døde igaar.“ „Det var en jørgelig begivenhed,“ mente Ola, som med det samme stak en femkroning i Hanses haand. Denne saa forbausset paa Ola, og spurgte hvad det skulde betyde. „Jo,“ svarede Ola, „vi pleier altid at meddele lidt til saadanne, som har mistet sin forsørger.“

Fra laget i Manfred 6te Jan. 1911.

Af L. O. R.

Det er vel bedst at sige noget om veiret først, thi det er nu lige lunefuldt hvad man saa end siger. Til langt ud i

julen var det saa fint og mildt, at vi holdt paa at jende damerne bore ud med parasol, og saa bestemte vi os til at ha Baldrislag den 6te Januar; men veiret begyndte ogsaa at rulle sig. Den 4de og hele dagen den 6te jendte det myriader af ispile imod veisfarende, saa man maatte være af egte vikingeart, for at kunne færdes ude. Men saa hadde vi indbudt norske, svenske og danske islæng. Det var en selvagt ting at ingen dansk kom og da tog vi det som bevis paa at der var ikke danske vikinger med til Normandie for 1000 aar siden heller.

Trods veiret fik vi da et stevne paa en 150 personer, og morsommere lag var man enig om, man aldrig hadde havt. Saa sliq er det naar man blander racer. „Dæ æ afverlinge jo smaka,“ sa Baldrijsen, han sek ein unde kort øira. (Saa, det var nok i gamle landet, det). Festen begyndte kl. 8 aften paa C. C. Melbys Hall og varte til Ijofan dag, og man kan siq hvad man vil, man saar aldrig en norsk fest sliq som indenfor lune vegge en vinter kvæld medens veiret udenfor — ja, bare tanken paa det saar talerne til at rive af sig den ene vittighed efter den anden og drysse dem udover forsamlingen for om muligt at holde disse i aande, og sine egne talegaver varme. Der var nu i den ene halvdel af hallen sat langbord, bugnende med norske retter, og den anden halvdel var forbeholdt dem, som vilde dyrke norsk lek og idrætter.

At Syver Roland (Rolandsgaarden) og flere gjorde Baldrispret, Hallingkast, „o helinka je jo“ at de hadde blit tilkjendt præmie, om nogen hadde været fremshynt nok til at sætte op saadanne, er selvagt. Men siden der ikke var ophængt andet end en „sillehuve,“ saa spendte de den bort under bænkene om den gang paa gang blev hængt nok saa høit. Over pallen, som var for musikken prangede i like farver det norske og amerikanske slag paa samme stang, og paa denne igjen en norsk „maane.“ „C skuds nok jera maane, men dæ æ verjt saa den

up te gaa,“ sa ein valdris eigaang. Og i Norge kan man se en mængde sliqe maaner nu — glaskugler belagde med kvik-sjøl; men man hadde ikke saat dem op til at gaa. Sliq en maane var det nok vi hadde, og var den „gaat“ hid fra Norge, saa hadde den tabt evnen igjen; thi under hele festen stod den paa toppen af slagstangen og bare lyste. Saa, er ikke Amerika landet for norske og Norge landet for amerikanere du? Gif ikke herrerne under festen deforente med sløifer af rød white and blue! — budeiens farver er det ogsaa, som du ved: — raue o kvite skjæ o augo blaa.

Omkring midnat bænkedes man rundt bordene, og medens man som bedst holdt paa med luteffiken kom grautefærringer anstigende med hver sit grautedyll — saadanne gamle, norske dyll med krusede fødder og navn og aarstal paa — Men da løsned nok „begejstringens rullende jonn.“ Der hørtes en brusen som af en lavine, en dur som om Masgaardskreien for gjennem salen. Begejstringen for de gamle dyll var stor. Og da dyllepinnin var tat ud og laaket fjernet kunde man se, den deilige grød laa der „o dilla i fløte!“

Enten det nu var fordi grauten var for god eller dylle var for saa, er ikke godt at vide; men det blev forlite graut! Og her maa jeg saa lov at avertere lidt. Skulde nogen af eder, som læser disse linjer, ha saadanne „dyll,“ saa kjære send dem op til os; vi kan holde dem iaqt og ære, og vi trænger dem ogsaa. Til dette stevne var ikke et eneste grautetrold fra Telemarken mødt op, men skulde de ogsaa komme næste gang, saa—

Les dø før mat'n daa? spør du. Lysfæren i Rhindalen pleier siqe: Det er eit trøll te far, som kan fordøie saurfrauten sin uden at læsa ataat. Vi hadde mange som kunde „læsa“ her; men siden ingen vilde op at tale først, maatte formanden ligsom bryte isen, hvilket saa ud til at lykkes fortræffelig, idet han sang „Baldris,“ det stemningsrike digt af C. C. Rjøl-

stad. Siden holdt han en tale som han selv sa, skulde gaa paa Jova-Minesota-Dakota norsk: Det er den eneste tale, som skal gjengives her, da den ikke bare var tiltænkt denne forsamling, men hver eneste norsk kjæst, som foretrækker at bruge forvrængede engelske udtryk istedetfor de norske. Det er endel norske, som tror deres ungdom skal daue fortidlig, hvis de lærer norsk; og saa former de nye, norske dialekter her i landet med en trediedel forvrængt engelsk. Det er ogsaa for at forebygge dette, at bygdelagene jamler sig til stebner; og naar der da tales i de forskjellige dialekter finder man vel et og andet udtryk, som er stygt og meningsløst og som maa knivstikkes. Men saa finder man til gjengjæld saa mange egne talemaader og ord, som er mer originale for enkelte bygder igjen end andre, og disse kan man da laane af saa meget man vil.

Saa, nu skal man saa talen:

Û dag ha e vøre fælt bihi. Firjt haala e jtraa aat stakken min, o daa e hadde gjort kjos'n hadde e kji meir en sovdt ti til o kline feje mit o saa me lidt søper. So gif e upitæsh, jer du, o hadde paa me den nye juten, jerdu, o jo slynta e me burti barn, jerdu — harnissha up han Frank daa o hitcha han for baaggin. E vildø rønno te taun so alle snøggast, jerdu. Men daa e kom burt i roden begyndte baaggin o jsvile jo. Daa forsto e at e kji hadde grisa — — Forsamlingen forstod spøgen, og taler blev siden holdt paa godt norsk, krydret med lidt klingende dialekt, af L. L. Quarve, S..S. Dngstad, B. B. Anderson, og L. Noble.

Erindringer fra N. Aurdal.
Udaf et brev fra E. E. Myhre.

Jeg vil takke alle som skriver i „Samband“ for de gode stykker, som er at læse der, og jeg vil haabe at mange flere

maatte komme ud med forskjelligt, som de har oplevet. Det har vi vel alle mer eller mindre af, især fra vore unge dage. Da jeg gif paa skolen i Norge var det en som sad i varetekt hos gamle lensmand Gamre i Nordre Aurdal, og vi skolegutter maatte altid ind og se paa ham fordi vi syntes det var moro at se, at han gif og spajerte med sine jern paa benene, det var ikke nok at hans ben var lænket isammen, men der maatte to mænd til at passe ham, baade dag og nat. Men dog havde han kommet væk en nat. De for og ledte efter ham den næste dag. Til sidst kom der bud fra nabogaarden, at de havde fundet ham i et udhus. Da maatte karen i arresten igjen, og til straf skulde han have saamange piffeslag. Min farbror var politi der den tid og han maatte til arresthuset og udføre straffen. Jeg husker han fortalte, at da han havde slaaet nogle slag, blev han befalet at slaa haardere.

Denne arrestant var et stykke af en versmager, og jeg skal efter hukommelsen nedskrive nogle vers han lavede mens han sad der.

Ronrade driver jager i flere aar paa aar.
Han slaar og han slænger som ulben river faar,
Med kommissioner mange, Og eksekutioner lange,
Og bonden faar betale om han har magt dertil

Vi har nok vel en lensmand saa ganske god og mild;
Mod bønderne, som trænger saa er han ofte snil.
Han vil dem ikke plage, Med stevning for Ronrade.
Han bier dem saa længe som tiden strækker til

Sr. byfogden Røge er en bister liden mand.
Med sit runde hoved og en god forstand,
Û jager skal han dømmes Og ingenting forglemme.
Saa jeg for min del tale vil ei mer om denne mand.

Skriveren i Valdris, han hedder Engeliskjøn.
 Han ligner næsten fogden alt i sin store løn.
 Saa høit han momme prale, Og bonden faar betale,
 Og saa gaar bondens penger alt i hans store løn.

Politimester Myhre, han er en hurtig far.
 Han stebner folk paa søndag, det synes jeg er rart.
 Da burde man at hvile; Og ingenting bestille,
 Det haver Gud befalet udi si tredie bud.

Myhre og Guldhøgen dem regner jeg for to —
 Alt om de laa for dauen saa maa de ut at gaa.
 Seks skilling for hver stebne, Det er ei stort at nævne,
 Men gaar de hele dagen, saa faar de en mark og tolv.

Dette faar være nok til en prøve.

Jøssj-Jakup.

So aittø ein man, so før naakrø aar sia levdø i Skraut-
 vaalsbygd. Han va nofo taa ain fuling, ell raring, allø siñø
 daga. Gift va han; hadde 3 hødn o buddø i ain haim undaa
 Døvre. Mangø pussigø historio æ dæ ette hono.

Min laurdagskvæld han skuldø ette jento va dæ so spikkandø
 kalt. Daa'n kom te kjærøste va døre stængt. Jakup, han klav
 paa glassø o tala paa te'n Lørø — so aittø kjærøstu — „Kjæø
 vengø Lørø læt up døe, dæ æ ait hø paa skoe mins.“ (Han kunna
 kji uttala alle or ret, deriblant bokstaven r.)

Han vart skrevin te sylvatør o skuldø paa Mon o ekserø, han
 so andrø sprækø fara. Men der sek dai nok ikji raa mæ hono.
 Min dag sa kastain te hono, at han skuldø badø. Sa, maintø
 han Jakup, dæ skuldø nok bli raa mæ di, sprang so bainast te
 burti vanpaajtn, høppa uppi farø mæ full pakning paa, so

vaspurn sto. „Saumen vart'n vaat kælvsjæcken no,“ ja'n
 Jakup. — Min dag vart'n kommandert te skogs o finnø bar.
 Jakup tok mæ je øks o raip te dra barø mæ, juørðø so bar-
 bukkudn i raipø, la dæ paa aakle o drog paa plajsn. Men daa
 han vart var befalsø siñø tok han paa sprang mæ hardrogun
 so øfferadn softis aaver ende mangø taa dai. — So skuldø dai
 prøvø'n mæ sjøting, skassa hono jever o skuldø je hono in-
 struks; men Jakup læst so han alder haddø jet nofo slekt, langt
 mindrø skøte, o undrast fælt paa kost'n skuldø fara aat; o iblant
 anna spordø, „Æ saa væl siktø paa høgjø hø'adn, daa?“ ja'n.
 Men daa vart dai ræddø hono, o truddø, at han va kji rettig
 taa se, o ja: „Zmaargo ska du saa gaa haimatt, Jakup.“ Men
 han læst je so'n vart raint jørgmodig, o ba: „Kjæ'ø vengø,
 kastain, saa e va'a nofo daga te! Dæ æ so mo'ot her.“ Men
 avgarø maattø'n.

Si gaang to han je ain tur te Murdal. Der va dæ nytt
 come ain ny doktør, so'n møttø trast han va utraist ifraa sit
 haim Dnistadmarken. Labe aittø doktørn. Denne kjændø nok
 ikji Jakup. Han ba hono um nofo skjiling; men han sto te
 hefte siñø mæ jøepun o tænktø, e ska no snart bli fraa de sjilt
 — men Jakup va rast te o ta fast i ains sælapinmin o sprang
 jamjis hefte i fullt traav likø burtunde Krokballadn — umtrent
 ai hælvi mil. Men daa tok doktørn te lursø paa fo dæ va før
 ait minisji, vist dæ kji va spøkjils, o ja: „Vil du hjærø de ifraa
 me o hefte, ska e je de 2 mark.“ Jakup to'n paa høe o jekk.

Dette æ nofo taa historio ette hono Jakup, so va ain gosle,
 snill man o haddø inkji uvenne. Han rusla mykji ifring
 Valdrisbygdadn, batt fisløgaadn o høttø gamle, sældø turo,
 kjævlo o trinjo, so han ijøl haddø arbeit, byttø atte se mat-
 varo, o kom so te sin famili at mæ jilde frakte mæ mat. Jøkkø
 va snille ve'n for han kom. Va dæ ait brølløp i bygd, kom
 øftas han Jakup ijøl um han kji va be'in. Daa tentø'n je før

dæ mefþ noko fjiling mæ at dai fækk narra han te o dansø ain
springar ell halling, likeþo han alti fekk dugøle i fkreppa þi
haim taa brølløpsmate.

Fra en mangeaarig læser af Valbris Helsing og Samband.

... Jeg elsker samlagstanken og bygdelagsarbeidet. Og
„Samband“ er det hyggeligste skrift, som kommer mig ihænde.
Det er en valfart til jædrelandet. Og det styrker og opfrisker
at læse artiklerne fra de forskjellige kjernekarer og kvinder,
som skriver deri.

Et saadant skrift hælder det norske staalet i vor karakter her-
over. I alt det fremmede herover, og i vor indre kamp for
at bevare det gode af jædrearbeiden, saa slappes og sløves vi ofte
— tilfjeldt. Deres organ hælder dette staalet paanytt, og jeg
synes for hver gang jeg har læst „Samband“ at jeg nylig er
kommet fra Norge og har dets friskhed og originalitet i mig,
som for 23 aar siden, da jeg kom derfra S. G.

Hilsen fra Oregon.

Jeg ofte har tænkt at gjøre et digt;
I Sambands spalter jeg nu prøver med fligt.
Mar 1888 jeg Norge forlod,
Fra Leitepladsen, Lerfjogen, til Amerika drog.
I Martin county, Minnesota en broder jeg har.
Med mine fremtidsplaner til hannem jeg dra'r.
Men da jeg for fattig er til at kjøbe land,
Kan jeg i længden ei standse hos ham.
Seg da med den tanke til Pine county for,
Der at apjuge lidt billigere jord.
Saa begyndte jeg at rydde og bygge et hjem;
Og tiden, den gled nu i ensomhed hen,

Thi ingen norske var der, ei nogen menighed;
Saa fandt jeg der ingen blivende fred,
Men folgte saa ud og til Wisconsin drog,
I Wheeler i Dunn county min bopæl opflog.
Jeg kjøbte og farmed, og folgte mit land,
Erhverved lidt penge og havde paa hand.
Da fik jeg en tanke, og den som forflog —
Til Willamette Valley i Oregon drog
Jeg kjøbte et snes acres ganske godt land,
Og ei er mit udfomne bygget paa sand.

Nu enhver sambygding fra Norge, saa kjær,
Blandt mine venner og vel kjendte der,
Om du dig umager og skriver mig til,
Du sikker skal være, jeg svare dig vil!

R. D. 2, Canby, Oregon.

John Sætter.

Til de fleste læsere: — Med Januarheftet fulgte „State-
ments“ (regninger) til de abonnenter, som enten stod til rest
for længere tid eller ikke endda havde betalt noget paa inde-
værende aargang — for, som vi sa, at angi deres kontoers til-
stand. Fra mange har vi siden alt faat forsendelser af kontin-
gent, meget ofte ledsaget af venlige hilsener og anerkjendende
og opmuntrende udtryk eller udtalelser om „Sambands“ ind-
hold. For alt det ber vi om at saa sige oprigtig og inderlig tak.

Nu forstaar det sig, at meningen med disse paamindelser
om kontingent, er den, at vi gjerne vil saa pengene; thi uden
dem kan vi ikke saa bladet trykt og ekspederet. Men man maa
dog forstaa ogsaa, at vi ikke mener paa at drive nogen for
haardt; — bare det at vi opfordrer enhver, det gjælder, til at
hufte paa denne ting saasnart han kan afse det lille beløb.
Der er dog nogle, som har faat regninger aar efter aar, men
forholder sig aldeles stumme. De har faat og vedblir at modta

bladet og viser derved at de anerkjender rigtigheden af vort krav paa opgjør. I nogle saa tilfælde har vi saat vide at vedkommende ikke er istand til at betale — for nærværende, da — og de er undskyldt; men de, som ikke gjør noget ved ganske vist, at de forsjømmer sin klare pligt. Vedkommende saar være saa artige at la os sige dem, at paa denne maade bør de ikke længere la det gaa.

* * *

Nogle abonnenter gjør det til en regel, at indsende navn paa en eller flere nye abonnenter, med det samme de indsender sin egen fornyelse. Disse fortæller os gjerne hvor let det gaar, bare de taler til folk om bladet og dets piemed og karakter. Dette kunde alle abonnenter gjøre. Da vilde i løbet af et aar listen helt fordobles i længde. Dem som dette vil gavne er de gamle abonnenter selv, saavel som dem de bevæger til at subscribere; thi forøget støtte og den derved øgede indtægt vil ha tilfølgende at bladet blir større — blir udvidet, og at forbedringer blir indført hvor vi saar raad til at foretage dem.

En ting som vi synes burde vinde bifald er, at vi opfordrer dem som slutter at ta bladet, enten det nu er paa grund af daarlige sene, „short crop,“ eller enhver anden angivet årsag, til at sikkre os en ny abonnent, saa at han dermed fylder det hul i rækken, som opstaar ved hans egen udtræden. Det vilde være en meget velkommen, praktisk tak for samværet.

Uddrag fra et brev fra en abonnent.

....Jeg har saat en ny abonnent og sender daleren med det samme. Han stoppede hos mig nogle dage, og jeg syntte ham „Samband.“ Da han hadde læst en del stod han op og gik nogle svarv paa gulvet med haanden i broselommen. Saa spurte jeg om jeg skulde sende efter „Samband“ til ham. Da drog han daleren op af lommen og bad mig sende den. Han var vel fornøjet med det Om hver abonnent nu vilde skaffe en ny abonnent, saa blev det dobbelt saamange. Det ønsker jeg, ligesom et godt aar tilønskes alle sambygninger og gode norske.
N. E. M.

Liste over bygdelagene,

med først hvert lags formand, dernæst dets sekretær:

Valdris Samband, A. A. Beblen, Stillwater, Minn.; A. M. Sundheim, Minneapolis, Minn.

Teleslaget, A. A. Trovaten, Fargo N. Dak.; E. B. Salverson, Fargo, N. Dak.

Hallinglaget, Dr. Olaf Th. Sherring, Fergus Falls, Minn.; G. E. Møller, Wacott, N. Dak.

Nimedølslaget, G. H. Strøm, Hillsboro, N. Dak.; O. O. Eneštvædt, Belview, Minn.

Gudbrandsdalslaget, Rev. L. P. Thorkveen, St. James, Minn.; Ivar Olstad, 1302 Washington Ave. So., Minneapolis, Minn.

Trønderlaget, konsul G. Bendek, Grand Forks, N. Dak.; Prof. T. E. Wollan, Fergus Falls, Minn.

Nordlandslaget Rev. J. A. Johansen, Spicer, Minn.; Julius Bauman, Carlton, Minn.

Sognalaget, Rev. O. Refsdal, Chetek, Wis.; O. Williamson, Watonna, Minn.

Selbulaget, A. O. Serum, Halstad, Minn.; O. H. Uglem, Princeton, Minn.

Bøsslaget, Prof. L. Boc, Forest City, Iowa; L. L. Torgerson, Kiefter, Minn.

Sætedalslaget, Bj. Bjørnaraa, Starbuck, Minn.; G. Grundesen, East Grand Forks, Minn.

Nordfjordlaget, Rev. N. J. Meland, Lodi, Wis.; Rev. N. Anderson, La Crosse, Wis.

Landingslaget, G. A. M. Steen, Northfield, Wis.; E. G. Beck, Lake Preston, S. Dak.

Totningslaget, John E. Gran, Spring Grove, Minn.; M. P. Thine, 2247 Fillmore St. N. E., Minneapolis, Minn.

Østerdølslaget, N. T. Moen, Fergus Falls, Minn.; Ole Høi-berg, Kathryn, N. Dak.

Søndmørslaget, Dr. H. Hjelde, Abercrombie, N. Dak.; Rev. T. Rørstad, Dwight, N. Dak.

Mjøsenlaget, Th. Gundersen, Beloit, Iowa; O. M. Onsum, Highwood, Ill.

Hadelangslaget, T. A. Walby, Hudson, Wis.; Per Jacobson, Hudson, Wis.

Solunglaget, Amund Østmo, Grand Forks, N. Dak.; C. M. Berg, McIntosh, Minn.

Sigdalslaget, A. B. Pederson, Rothsay, Minn.; G. T. Hagen, Crookston, Minn.

Wisconsin Telelag, Rev. E. S. Urberg, Mair, Wis.; D. T. Ormbreck, Arcadia, Wis.

Iowa Telelag, Rev. A. J. Torgerson, Lake Mills, Iowa; L. G. Tweed, Lake Mills, Iowa.

Lin og Gransherredslag, Halvor Odgaard, Oldham, S. Dak.; Lars Stenjon, Oldham, S. Dak.

Sundalslag, L. R. Anderson, Stevens Point, Wis.; E. G. Gladwed, Lake City, Minn.

Hardangerlag, Wollert Gildahl, Sioux Falls, S. Dak.; S. A. Jordahl, Sioux Falls, S. D.

Stavangerlaget, Rev. E. J. Eastvold, Jewell, Iowa; Rev. D. Sheveland, Lisbon, Ill.

Søndhordlandslaget, Rev. L. O. Thorsen, Eagle Grove, Iowa; Geo. Larson, Story City, Iowa.

Vinger-, Odals- og Eidstoglaget, J. E. Jacobson, Dazey, N. Dak.; Christian Chr. Lund, Neenah, Wis.

Hordalag (Horder og Bergensere), N. S. Hoffstad, Augsburg Sem., Minneapolis, Minn.; Roy Eide, Minneapolis, Minn.

Norwegian - American.

Et norsk-amerikansk nyhetsblad
i det engelske sprog.

Der er blandt de norske i Amerika et vidtstrakt krav for en avis af denne art, -- et blad som den opvoksende, ofte engelsktalende, slegt vil læse med interesse og derved vedligeholde de egenskaber og de kulturtræk, som de har faaet i arv fra sine forældre.

Bladet udkommer ugentlig
og koster kun 1 dollar aaret.

Skriv for eksemplar til

MOHN PRINTING CO.,
Northfield, Minn.

Indbydelse til at abonnere paa Samband.

Det udkommer hver maaned.

Det er et literært familieblad for det hele norske folk i Amerika, og vil levere den bedste folkelige læsning, ved norsk-amerikanske forfattere, som det er muligt at faa -- helst saadant stof som angaar de gjøremaal og interesser som det almindelige publikum forstaar og skatter, og skrevet af dem som faktisk og praktisk ved hvad de behandler.

Det er desuden tilegnet bygdelaagbevægelsen, og er det eneste skrift, som har sat sig til maal, at tjene denne sag i almindelighed, som dens særlige tolk og talsmand.

Spørgsmaalet om et fælles blad for bygdelaagene er blit drøftet paa lagenes fællesmøder ifjor, og atter nu ihøst. Det sidst afholdte møde (8de Nov.) var meget venlig stemt overfor **Samband**, og som man har læst i den offentliggjordte protokol af mødets forhandlinger, blev det besluttet at "tilraade lagene, at samles om et fælles organ." En komite paa tre mand nedsattes "til at underhandle med Samband Publishing Association, med hensyn til nævnte blad som fællesorgan. -- Desuden henstilledes det til lagenes medlemmer indtil videre at støtte Samband."

Det fremgaar heraf at mødet gik saa vidt som det hadde myndighed til at gaa, for at faa **Samband** antaget som organ. Det staar igjen for hvert lag at behandle det forslag som vil foreligge fra den nedsatte tremandskomite. Imidlertid er bygdelaagfolket, ser man, opfordret til at tage bladet og bli sat istand til at dømme om det og handle skjønsomt paa stevnerne til sommeren.

Skriv efter prøvehefter.

Samband udkommer hver maaned, og koster en dollar aaret. Udfyld nedenstaaende blanket og klip den ud.

Til Samband Publishing Association:

For vedlagt en dollar bedes **Samband** sendt et aar til

(Navn)

(Postoffice) Stat

(Angiv husnummer i by)

Kjøb helst money order betalbar til **A. A. Veblen**. Send saa det hele til

Samband
322 Cedar Ave., Minneapolis, Minn.

Lutheran Publishing House

NORTHWESTERN BRANCH

719 Hennepin Ave. MINNEAPOLIS, MINNESOTA.

Vi har paa lager komplet udvalg af bibler, salmebøger og god literatur baade i det engelske og det norske sprog. Skriv efter katalog, der tilsendes frit. Skriv til vort Decorah, Iowa hus for pris paa indbinding af bøger, tidsskrifter, osv.

Bjørnsons Samlede Værker Mindeudgave.

FEM BIND. 2,700 SIDER.

Heftet.....	\$7.00
I Shirtingsbind.....	9.50
Halv Marocco.....	11.50

SEND ORDRE TIL

The Free Church Book Concern

322 Cedar Ave., Minneapolis, Minn.

Stort Assortement i Malerverer

Pratt & Lambert's.....	Fernisser
Lowe Brothers'.....	Maling
Adams'.....	Koster
Malerers.....	Udstyr

EN GROS OG DETAIL.

Twin City Paint Company

111-113 So. Sixth Minneapolis.

Herman S Klemesrud
sep11
NORA SPRINGS IA
VIII